

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1473/2020
19.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владимира Рајића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 6Кн 32/19 од 12.11.2019. године и Вишег суда у Зрењанину 1Кж.1 7/20 од 20.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 19.01.2021. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

I

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владимира Рајића, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Зрењанину 6Кн 32/19 од 12.11.2019. године и Вишег суда у Зрењанину 1Кж.1 7/20 од 20.10.2020. године, у погледу правне квалификације кривичног дела, тако што Врховни касациони суд кривичноправне радње окривљеног описане у изреци првостепене пресуде, правно квалификује као кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, за које му применом напред наведеног законског прописа, те одредби члана 4., 42., 45., 54., 63., 64., 65. и 66. Кривичног законика ИЗРИЧЕ условну осуду, тако што му утврђује казну затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређује да се овако утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од 2 године од дана правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело, а у случају опозива условне осуде у утврђену казну затвора окривљеном ће се урачунати време које је провео у притвору од 20.01.2019. године до 27.02.2019. године, док у непреиначеном делу правноснажне пресуде остају неизмењене.

II

ОДБИЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владимира Рајића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 6Кн 32/19 од 12.11.2019. године и Вишег суда у Зрењанину 1Кж1 7/20 од 20.10.2020. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 438. став 1. тачка 9)

Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Зрењанину 6Кн 32/19 од 12.11.2019. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења једног продуженог кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. у вези члана 61. КЗ, те му је изречена условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело, а у случају опозива условне осуде, у утврђену казну затвора окривљеном ће се урачунати и време које је провео у притвору од 20.01.2019. године до 27.02.2019. године. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 1Кж.1 7/20 од 20.10.2020. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Зрењанину 6Кн 32/19 од 12.11.2019. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљеног АА, адвокат Владимир Рајић поднео је захтев за заштиту законитости због повреде закона, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи одлуку донету у поступку по редовном правном леку, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине у целини или делимично одлуку донету по редовном правном леку и предмет врати на поновно одлучивање органу поступка.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и, у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство седници већа није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са одлукама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владимира Рајића, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП је основан, док је у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП поднети захтев за заштиту законитости неоснован, а у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Владимир Рајић, у поднетом захтеву иако не нумерише, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да се у радњама окривљеног не стичу елементи једног продуженог кривичног дела насиље у породици, већ да је у питању само кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ.

Врховни касациони суд овакве наводе, оцењује основаним, а ово из следећих разлога:

Према опису радње извршења кривичног дела у изреци првостепене пресуде, окривљеном АА се ставља на терет да је дана 18.01.2019. године угрожавао спокојство и телесни интегритет члана своје породице – своје супруге, оштећене ББ, на тај начин

што ју је обема рукама, без икаквог повода, док је иста кувала, ухватио за руке и уврћући јој једну руку нанео јој лаке телесне повреде, а дана 20.01.2019. године угрожавао спокојство и душевно стање члана своје породице – своје супруге, оштећене ББ на тај начин што ју је вређао речима „ти си ђубре, ти си курва“.

Одредбом члана 194. став 1. КЗ одређена је законска диспозиција основног облика кривичног дела насиље у породици, којом је прописано да ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице, казниће се затвором од 3 месеца до 3 године.

Имајући у виду цитирану законску одредбу, те описане радње извршења кривичног дела у изреци првостепене пресуде произилази да се у радњама окривљеног АА стичу сви битни елементи кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, а не једног продуженог кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. у вези члана 61. КЗ, а како то погрешно правно квалификују нижестепени судови.

Наиме, кривично дело насиље у породици је трајно кривично дело, чија је последица угрожавање спокојства, телесног интегритета или душевног стања члана своје породице, тако да се ово дело у свом основном облику може извршити са једном или више радњи, чија последица траје краће или дуже време, а имајући у виду природу овог кривичног дела, а реч је о једном континуираном стању у коме се налази један члан породице услед радњи које предузима други члан породице према њему. С тога, предузимање више радњи у једном краћем временском периоду не представља кривично дело у продуженом трајању, већ једно кривично дело, јер опис оваквог кривичног дела није ко угрози спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице, већ угрожавање спокојства, телесног интегритета или душевног стања члана своје породице, односно ради се о трајном кривичном делу које се може извршити са више радњи, а што се и догодило у конкретном случају, јер је окривљени АА према оштећеној ББ, својој супрузи, у два наврата и то 18.01.2019. године и 20.01.2019. године применом насиља угрожавао спокојство и телесни интегритет и душевно стање члана своје породице – супруге, оштећене ББ.

Из наведених разлога је, по налажењу Врховног касационог суда, описане радње, неопходно правно квалификовати као кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, а не као продужено кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. у вези члана 61. КЗ.

С тога је Врховни касациони суд, делимично усвајајући захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Владимира Рајића, као основан, преиначио побијане правноснажне пресуде и нашао да се у радњама окривљеног АА стичу законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ.

Одлучујући о кривичној санкцији, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 4., 42., 45., 54., 64., 65. и 66. КЗ окривљеном изрекао условну осуду и тако што му је утврдио казну затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одредио да се иста неће извршити уколико окривљени у року од 2 године, по правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. При одмеравању казне, Врховни касациони суд је узео у обзир тежину извршеног кривичног дела, при чему је имао у виду све околности из члана 54. КЗ као правилно утврђене у редовном поступку. По оцени овог суда, овако

изречена условна осуда, односно кривична санкција је сразмерна степену кривице окривљеног АА и нужна да изрази друштвену осуду за кривично дело у питању, али довољна за остваривање прописане сврхе изрицања условне осуде у смислу члана 64. став 2. КЗ. На основу члана 63. КЗ, Врховни касациони суд је одредио да ће се, у случају опозива условне осуде у изречену казну затвора, окривљеном урачунати и време проведено у притвору од 20.01.2019. године до 27.02.2019. године.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, те наводи да је повређено начело објективног идентитета пресуде и оптужбе, јер је суд у изреци првостепене пресуде навео „уврћући јој једну руку“, а у оптужном предлогу се наводи „ухватио њене обе руке, исте је подигао у вис и увртао“, а на који начин је, по ставу одбране, учињена наведена повреда закона (члан 438. став 1. тачка 9) ЗКП).

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе), а одредбом става 2. истог члана је прописано да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела. Дакле, из цитираних законских одредби произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, док закон не захтева и идентитет у погледу правне оцене дела.

По налажењу Врховног касационог суда, побијаном правноснажном пресудом није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни идентитет оптужбе и пресуде, али ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде, на штету окривљеног АА. Ово, имајући у виду да су битна обележја бића кривичног дела чињенично иста и у диспозитиву оптужног акта тужиоца и у изреци пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датог у оптужном акту јавног тужиоца. Суд је, у конкретном случају, само изменио, односно ускладио чињенични опис кривичног дела са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу (усклађивање се не односи на битна обележја бића кривичног дела), а која измена није извршена на штету окривљеног, јер окривљени није оглашен кривим за већу криминалну активност и вољу („криминалну количину“), нити је пресуда измењена на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела.

Дакле, како је чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ, то су у конкретном случају неосновани наводи браниоца окривљеног, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног нумерише и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, због које повреде закона је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца. Међутим, образлажући наведену повреду закона бранилац наводи исказ оштећене, износи своју оцену наведеног исказа, те извлачи сопствени закључак да оштећеној не сметају речи, које је изговорио окривљени и да јој није било угрожено спокојство, да поступак окривљеног оштећена није доживела као дрско и безобзирно понашање, нити као примену насиља, те да сматра да нема елемената за постојање кривичног дела, за које је окривљени оглашен кривим, нарочито из разлога што код оштећене не постоји осећај угрожености, нити тај осећај има континуирани облик.

Како се изложеним наводима захтева, у суштини указује на погрешну оцену доказа и правноснажне пресуде побијају због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања-повреда закона из члана 440. ЗКП, а која повреда закона, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП, не представља законом дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев за заштиту законитости оценио као недозвољен.

У преосталом делу захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног поново указује на погрешно и непотпуно чињенично стање, односно на повреду закона из члана 440. ЗКП, полемишући са чињеничним утврђењима суда везаним за умишљај окривљеног, наступелу последицу, као и понашање оштећене.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 492. став 1. тачка 2) одлучио као у ставу I изреке ове пресуде, а на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 2. у вези члана 485. став 4. ЗКП одлучио као у ставу II изреке ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић